

2015-05-28

511-759-2015
1290-230

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

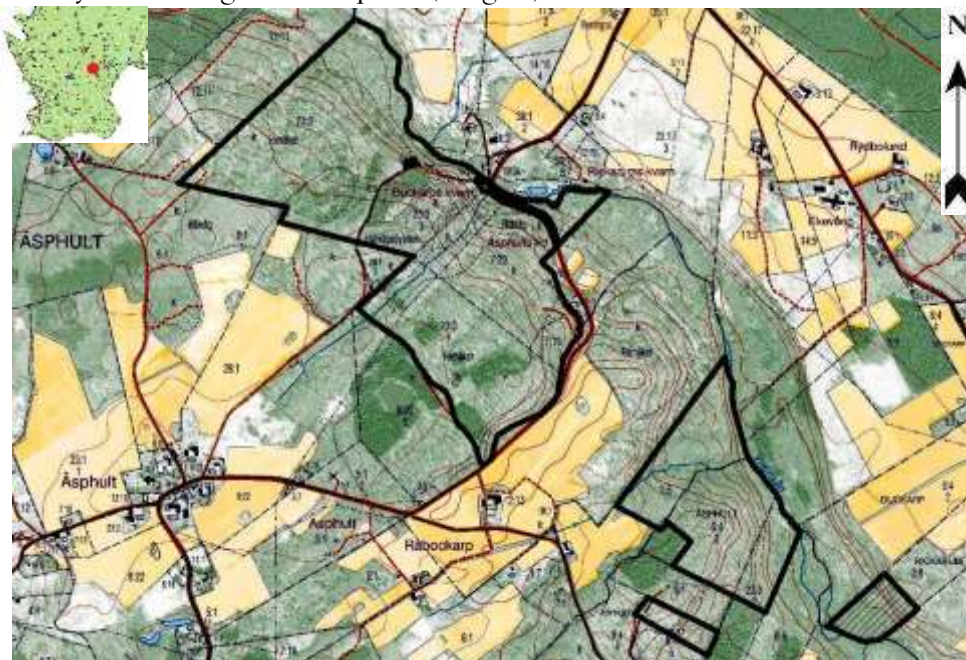
Beslut om utvidgning av naturreservatet Råbockarp i Kristianstads kommun, Skåne län

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken att utvidga naturreservatet Råbockarp med del av fastigheten Rickarum 3:8 till att omfatta det område som utmärkts med heldragen svart linje på bifogad karta (bilaga 1).

För den tillkommande delen ska beslutet från den 22 maj 2014, Dnr 511-13554-14, 1290-230 om bildande av naturreservatet Råbockarp i Kristianstad kommun gälla med syfte, skäl och föreskrifter enligt 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Med stöd av 3 § Förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, (bilaga 3).

Naturreservatet markerat med svart heldragen linje. Rastrerat område utgör utvidgningen.

Skala cirka 1:10 000

Råbockarp utvidgning NR Beslut.docx

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Råbockarp
Kommun	Kristianstad
Natura 2000 ID	Vramsån, SE 0420310
Gränser	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Äsphult 7:15, 7:22 och på del av fastigheterna Rickarum 3:8, Råbockarp 1:6, Äsphult 6:4 och 23:3 samt del av samfälligheterna Brostorp S:1 och Äsphult S:4
Markägare	Naturvårdsverket, enskilt och samfällt
Läge	Cirka 21,5 km väst, sydväst om Kristianstad
Kartblad	Ekonomiska kartan: Kristianstad 03D1f
Koordinater	X 426271, Y 6204858 (SWEREF 99)
Naturgeografisk region	Nr 6, Skånes sediment och horstområde
Vattenförekomst	Vramsån
Inskrivna nyttjanderätter	Finns i akten
Gemensamhetsanläggningar	Finns i akten
Areal	86,6 hektar, varav utvidgningen 2,8 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen Skåne

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla ett ädellövskogsområde, främst bestående av bok, ek och hassel, där mängden död och döende ved är stor. Bevara, restaurera och underlätta etablering för de arter, i synnerhet hotade arter, som är beroende av ädellövskog. Bevara och restaurera den synnerligen värdefulla Vramsån. Främja det rörliga friluftslivet, utan att det påverkar områdets natur- och kulturvärden negativt.

Syftet nås genom att:

- Bevara, restaurera och utveckla en flerskiktad ädellövskog, med inslag av luckor och gläntor,
- Bevara och utveckla lövskogen med avseende på ålders- och artmässig variation och förekomst av död och döende ved av olika arter, stadier och grovlekar,
- Ej transportera ut någon form av lövved,
- Avverka förekommande granar,
- Bevara och utveckla områdets lövsumpskogar,
- Bevara och restaurera Vramsån, genom att bl.a. restaurera och nyskapa bottnar, undersöka möjligheterna att ompröva dikningsföretag, skapa död ved i och i direkt anslutning till ån,
- Lägga igen avvattande dike i skogen,

- Bevara, restaurera och utveckla de faunistiska, floristiska och mykologiska värdena inom området,
- Gynna de i området förekommande rödlistade arterna,
- Inplantera för området lämpliga rödlistade arter, som är kopplade till ädellöv- eller sumpskog eller vattendrag,
- Ta bort eventuellt främmande arter av träd och buskar,
- Undvika markskador,
- Hålla delar av området tillgängligt för allmänhetens friluftsliv genom att anlägga ex. leder,

Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av området.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning,
2. vidta åtgärder som förändrar områdets topografi, hydrologi och ytförhållanden eller landskapets allmänna karaktär, såsom att borra, spränga, gräva, schakta, fylla ut eller dika,
3. anordna upplag,
4. avverka levande eller döda träd och buskar och/eller bortföra lövved,
5. så eller plantera träd och buskar,
6. tillföra kemiska bekämpningsmedel eller växtnäringssämnen,
7. utfodra vilt,
8. dra fram mark- eller luftledning,
9. anlägga vägar och stigar,
10. åstadkomma körsador i ädellöv- eller lövsumpskogsbestånd
11. anordna camping eller uppställningsplats för husvagn, campingbil eller liknande,
12. inplantera för området främmande växt- eller djurarter.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, skyltning till och upplysning om naturreservatet,
2. skötsel av mark innefattande naturvårdsåtgärder (exempelvis avveckling av barrträd, skapande av död/döende ved, plantering av lövträd, inhängning av föryngringsytor med ädellövskog),
3. biotopvårdande åtgärder i Vramsån och i tillrinnande vattendrag,
4. förvaltarens inplantering av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i reservatet,
5. utförande av åtgärder för, av förvaltaren, utpekade arter,
6. uppsättning av holkar,
7. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
8. uppföljning av områdets skötsel, undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. gräva eller på annat sätt skada block, stenar, hållar, terrängformer eller stenmurar,
2. föra bort död ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar eller vedlevande svampar,
4. medföra hund eller annat husdjur som ej hålls i koppel,
5. göra upp eld,
6. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

7. utplacera främmande föremål (tex geocachar eller dylikt).
8. samla in ryggradslösa djur, t.ex. skalbaggar eller mollusker. Enstaka exemplar får dock samlas in under förutsättning att det inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna och att fällor inte används.

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-8.

- normalt underhåll av befintliga vägar eller nedtagning av för allmänheten farliga träd (längs med vägar, leder, rastplatser etc).
- förvaltaren att genomföra gränsutmärkning och att sätta upp enstaka skyltar med information om naturreservatet,
- drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga nyttjanderätter, vägar, dikningsföretag, ledningar och anläggningar. Inför utförande av arbete ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts.
- fastighetsägarens möjlighet att bygga en jaktstuga på fastigheten Äsphult 7:22 inom ett område som är markerat med X på karta, bilaga 2. Fastighetsägaren ansöker och bekostar nödvändiga myndighetstillstånd som erfordras för byggnationen. Samråd ska ske med förvaltaren i god tid innan byggnationen påbörjas.

Föreskrifterna gäller inte tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns-, övervaknings och förvaltningsuppdrag.

Föreskrifterna C4 och C6 utgör inte hinder för bedrivande av jakt i enlighet med gällande bestämmelser i jaktlagstiftning.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Beskrivning av det utvidgade området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Området är beläget på Linderödsåsens nordsluttning norr om Vramsån. Horsten blev kvar när omgivande berggrund sjönk för cirka 150 miljoner år sedan. Höjden över havet inom området är från cirka 75 meter. Berggrunden utgörs av granit som överlagrats med morän.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Marken har nyttjats för slätter och bete under lång tid. Detta upphörde troligen någon gång efter andra världskriget. Idag växer på åns svämplan en 50-60 årig lövsumpskog. I backen ner mot ån växer 70-90 årig ek, lind och avenbok. Virkesuttag har skett extensivt inom området. Inga kända fornlämningar finns inom området.

Biologiska bevarandevärden

Linderödsåsen nordsluttning hyser stora biologiska värden vilket beror på en kombination av faktorer. Ett av de viktigaste faktorerna är de mikroklimatiska betingelserna på grund av att vatten hela tiden rör sig i sluttningarna och på många ställen bildas små bäckar. Detta ger ett klimat med hög och jämn fuktighet, som har bidragit till att flera västliga arter framför allt mossor och lavar finns på Linderödsåsen.

Det utvidgade områdets främsta bevarandevärden består i att det utgör del av Vramsån, som är en av Europas finaste lokal med stormusslor (7 arter) däribland flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla 2000 art. Ån har en strömmande sträcka inom området. Kungsfiskare födosöker inom området. Lövsumpskogen norr om ån utgör ett mycket gott skydd för ån. I skogen som domineras av en 50-60 årig klibbalskog med inslag av ask och hassel, finns viss mängd död ved och större hackspett häckar här. I takt med att mängden död ved ökar i lövsumpskogen kommer naturvärdena att öka. Fältskiktet är frodigt med kåltistel, älgört, gökblomster, humleblomster och Jungfru Marie nyckar. Den del av slänten som ingår i naturreservatet är bevuxen med ek, lind och avenbok. Linden är ett viktigt nektarproducerande trädslag och på vars basiska bark flera hotade lavar och mossor trivs. Fältskiktet består av vit- och gulsippa, gulplister och tvåblad.

Friluftsvärden

Området nyttjas synes inte nyttjas mer än av markägarna.

Skäl för beslut

Enligt 7 kap 4 § miljöbalken (MB) får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap 5 § MB skall skälen i ett beslut om att bilda naturreservat anges. I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och

vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen eller kommunen meddela beslut om detta.

Enligt 7 kap 6 § MB får länsstyrelsen eller kommunen, om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap 30 § MB regleras föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området. Sådana föreskrifter får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. I de fall kommunen beslutar om skydd av ett område får den meddela sådana föreskrifter.

Länsstyrelsens bedömning

Det föreslagna utvidgade området har mycket höga naturvärden och har potential att få ännu högre. Det föreslagna utvidgningen har angivits som skyddsvärt ur naturvårds- och friluftslivssynpunkt avseende internationell, nationell, regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Riksintresse enligt 3 kap 6 § MB naturvård:** Området utgör i sin helhet av riksintresse för naturvärden (N61, Linderödsåsens nordslutting). Ädellövskogsklädd näringsrik nordostslutting med goda fuktighetsförhållanden av horsten Linderödsåsen. Rik förekomst av mollusker. Rik skalbaggsfauna. Vramsån är mycket artrika vad gäller fisk, 32 olika arter med bl.a. grönling och faren. I Vramsån förekommer även bestånd av flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla.

- **Natura 2000 SCI område:** omfattar Natura 2000 SCI området Vramsån med skyddszon, SE0420310, som utpekats av EU enligt Art och habitatdirektivet.
- **Nationellt särskilt värdefullt vatten:** Vramsån (M 2308) har i den nationella strategin för skydd av värdefulla vattenmiljöer utpekats som nationellt särskilt värdefullt vatten. Ån har blockrika sträckor och forsar. Biflödena är naturliga skogsbäckar med potentiella öringbottnar. Synnerligen artrik bottenfauna med stort antal sällsynta arter. Europas finaste lokal med stormusslor (7 arter) däribland flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla.
- **Befintliga och angränsande naturreservat:** Cirka 1 km nedströms ligger naturreservatet Olarp som är 49,2 hektar och utgörs i huvudsak av ädellövskog, ädellöv- och lövsumpskog samt Vramsån.
- **Strandskyddat område enligt 7 kap 13-18 §§ MB:** Ett utökat strandskydd gäller med 300 meter ifrån Vramsån.
- **Biosfärområde Kristianstad vattenrike:** Natura 2000 området utgör ett kärnområde resterande delar är utpekade som ett buffertområde.
Hotade arter: Inom området finns bl.a. flodpärlmussla (EN), *Margaritifera margaritifera* och tjockskalig målarmussla *Unio crassus* (EN).
- **Länets naturvårdsprogram:** Vramsån och de fuktigare områdena i anslutning till denna utgör Klass 1. (klass 1 utgör särskilt höga naturvärden och klass 3 höga naturvärden).
- **Skogsstrategin:** Råbockarp omfattas av skogsstrategin och utgör en värdekärna (Duckarp-Råbockarp).
- **Nyckelbiotop och sumpskog:** Fastigheten tangerar en av Skogsstyrelsen utpekad nyckelbiotop och ligger även jämte en av Skogsstyrelsen utpekad sumpskog.
- **Dikningsföretag:** Dikningsföretag (Rickarum-Brostorp år 1944) ligger både i Vramsån och i där svämplanet når fast mark.
- **Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas:** kungsfiskare *Alcedo atthis* (A229) födosökande, röd glada,

Utvidgning med del av Rickarum 3:8 medför framförallt att Vramsån får ett bättre skydd samt att arealen värdefull lövsumplöv- och ädellövskog ökar. Utvidgningen medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen levande skogar, levande vattendrag och ett rikt växt- och djurliv.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, skydda, vårda, återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftsliv samt återställa och nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter bör naturreservatet Råbockarp även omfatta del av Rickarum 3:8.

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter (bilaga 4) och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

C-föreskrifterna gäller omedelbart, även om de överklagas.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna under C gäller oberoende av om beslutet överklagas samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap 13-18 §§ miljöbalken, strandskyddsbestämmelserna, gäller parallellt med reservatsföreskrifterna och skötselplanen,
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- Kulturmiljölagen m.m. (SFS 1988:950) med krav på tillstånd för att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen beslutade den 22 maj 2014 om bildande av naturreservatet Råbockarp.

Markägaren till Rickarum 3:8 inkom med anmälan enligt KOMET-programmet år 2014. Intrångsersättning för Rickarum 3:8 har utbetalts år 2015.

Ärendet har remitterats. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden finns i bilaga 4.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen återfinns i bilaga 3.

Förvaltning

Länsstyrelsen Skåne är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

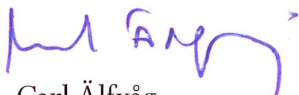
Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i ortstidning enligt 27§ förordningen om områdesskydd. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 6.

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Carl Älfvåg. I den slutliga handläggningen har även deltagit, miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, planhandläggare Hanne Romanus, länsassessor Ursula Gårdendahl och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Carl Älfvåg

Johan Johnmark

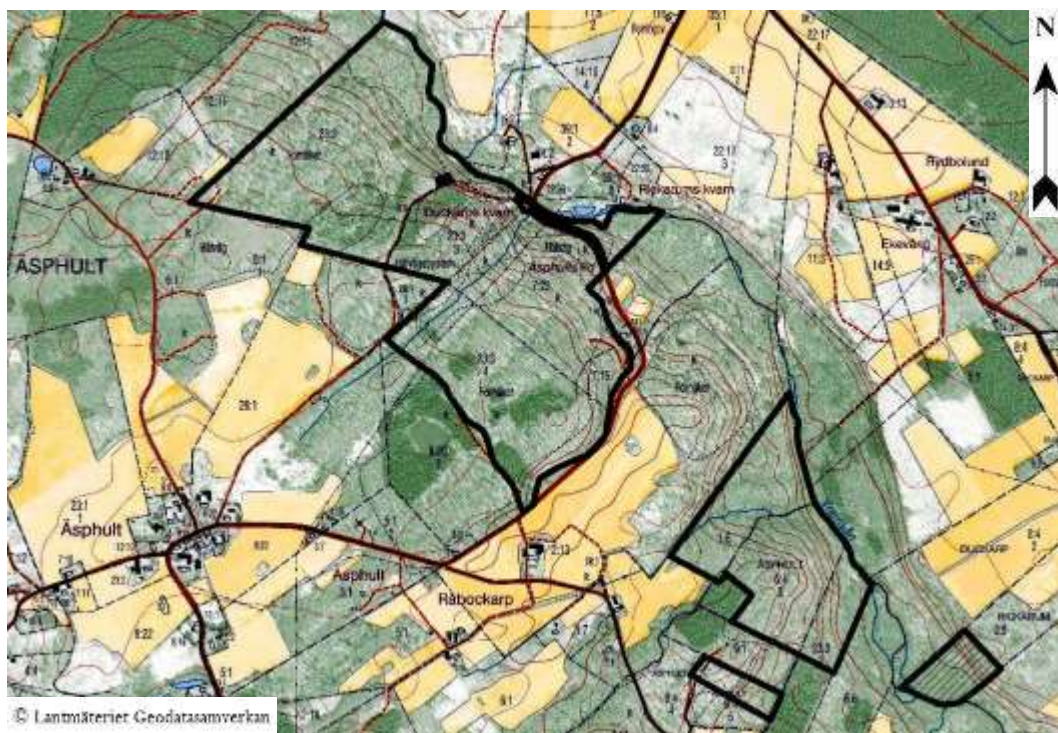
Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
3. Skötselplan
4. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden
5. Sändlista
6. Hur man överklagar

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 1. Karta med naturreservatets avgränsning

Tillhör beslut den 28 maj 2015 om utvidgning av naturreservatet Råbockarp i Kristianstad kommun.

Naturreservatet begränsas av mitten av svart heldragen linje på kartan. Det utvidgade området är skrafferat.

Skala 1:10 000

Översiktskarta skala 1:100 000

2015-05-28

511-759-2015
1290-230

Kontaktperson

Miljöavdelningen

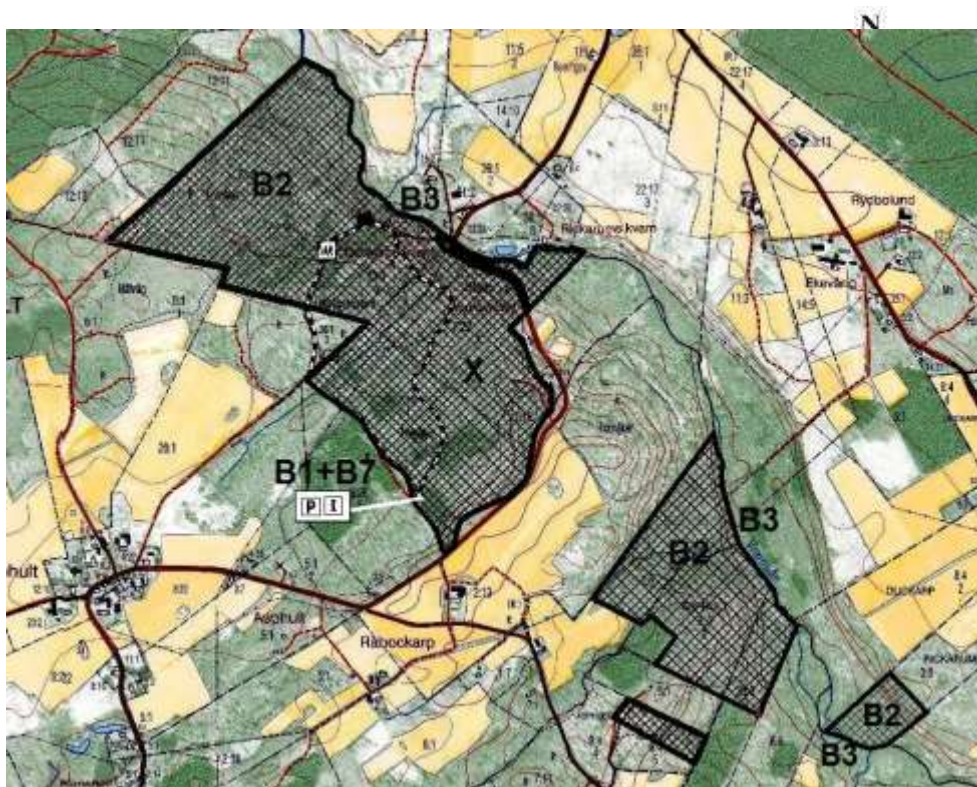
Johan Johnmark

010-22 41 411

johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

Tillhör beslut den 28 maj 2015 om utvidgning av naturreservatet Råbockarp i Kristianstads kommun.

Område B 3 gäller föreskrift B 3, osv. B4-B6 och B8 gäller hela det rasterade området. X = fastighetsägarens möjlighet att bygga en jaktstuga

Johan Johnmark

Kopia för kännedom till:
Akten

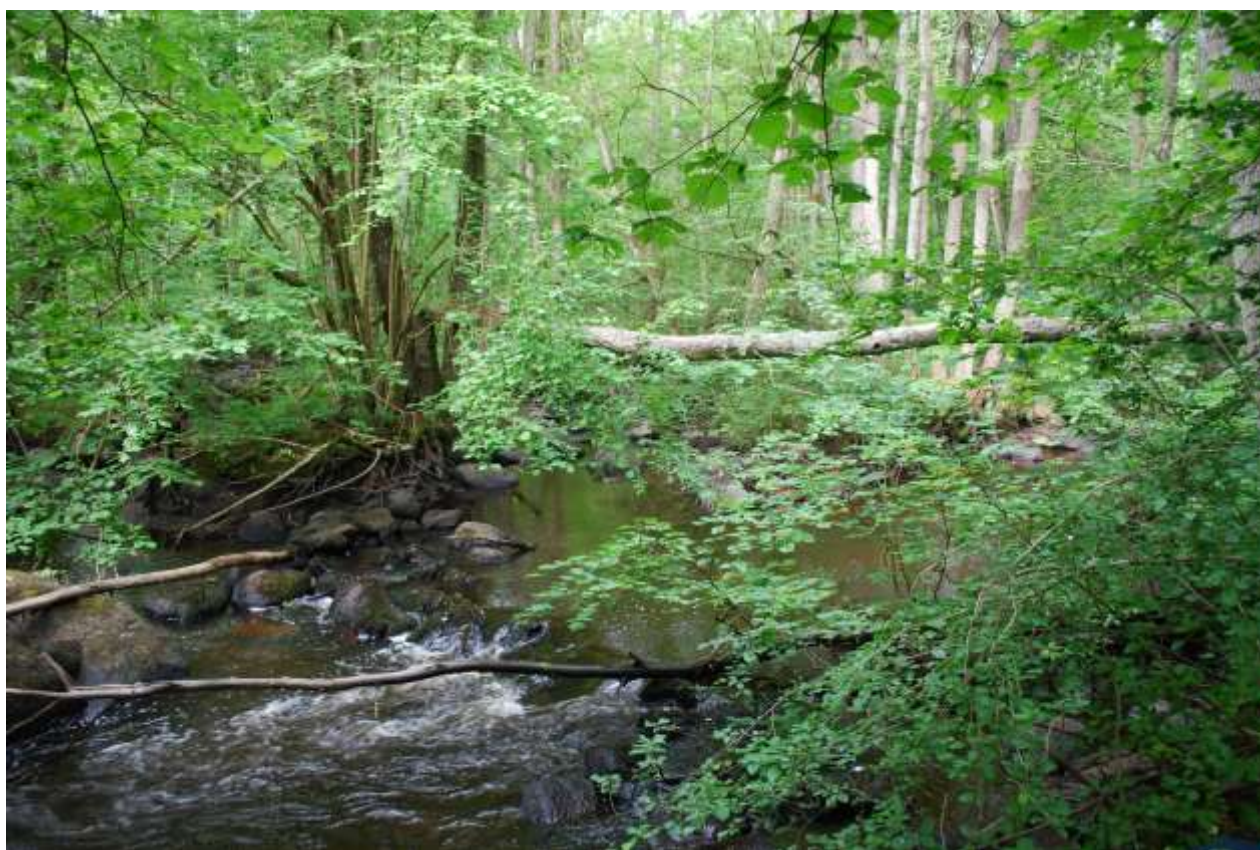

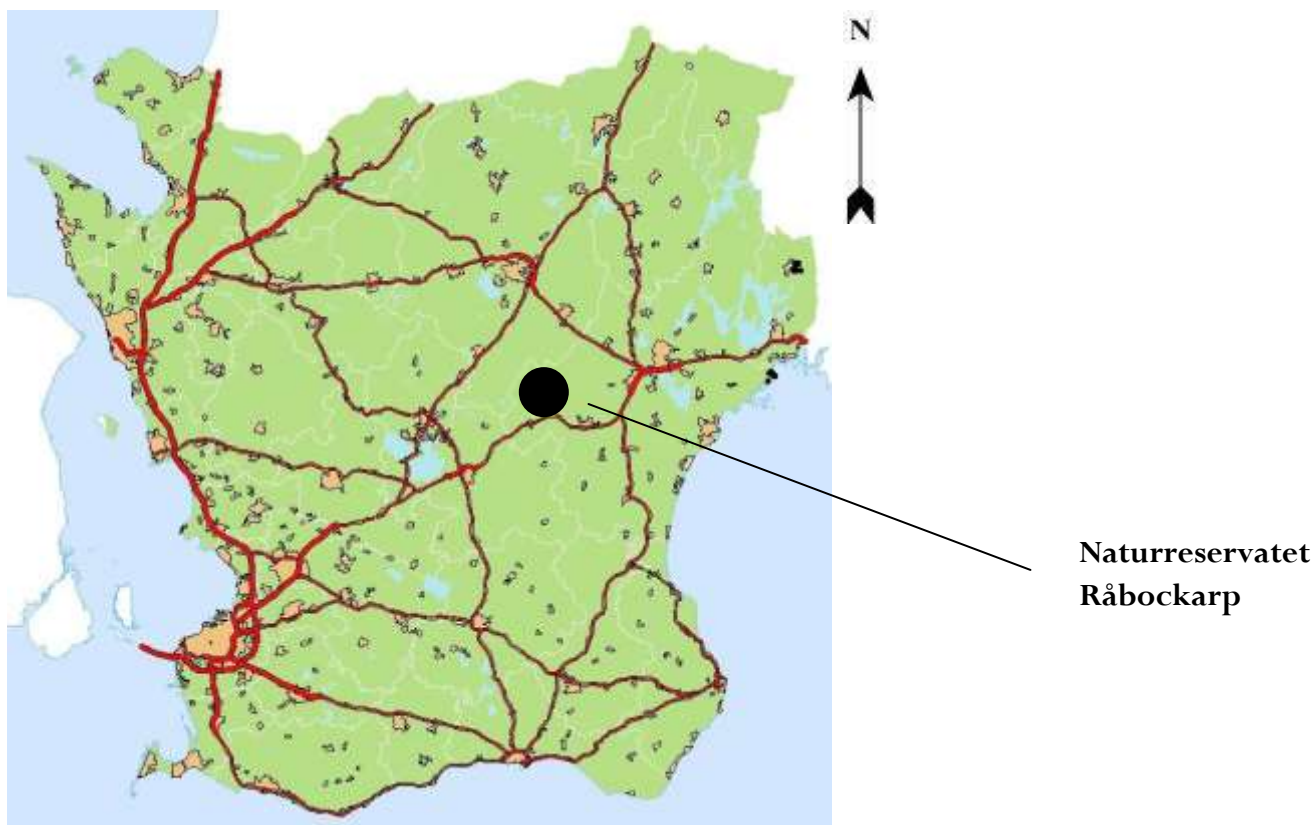
Länsstyrelsen
Skåne

Bilaga 3

511-759-2015
1290-230

**Skötselplan
för naturreservatet
Råbockarp
Kristianstads kommun
Skåne län**

Översiktskarta med kommungränser och reservatets läge

Diarienummer	511-759-2015
Beslutsdatum:	2015-05-28
Titel:	Skötselplan för naturreservatet Råbockarp
Utgiven av	Länsstyrelsen Skåne
Författare:	Johan Johnmark
Beställningsadress:	Länsstyrelsen i Skåne Län Miljöavdelningen 205 15 MALMÖ http://www.lansstyrelsen.se/skane
Copyright:	Innehållet i denna rapport får gärna citeras eller refereras med uppgivande av källan
Layout:	Länsstyrelsen i Skåne län
Tryckt:	Länsstyrelsen Skåne 2015
Omslagsbild:	Del av Vramsån vid Rickarum 3:8 foto Johan Johnmark

Innehållsförteckning

1 SYFTET MED NATURRESERVATET	5
2 BESKRIVNING AV OMRÅDET	7
2.1 Administrativa data	7
2.2 Markhistorisk beskrivning och nuvarande markanvändning	10
2.3 Områdets bevarandevärden	11
2.3.1 Geovetenskapliga bevarandevärden	11
2.3.2 Biologiska bevarandevärden	12
2.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden	12
2.3.4 Intressen för friluftslivet	12
2.3.5 Inventeringar, undersökningar m.m.	12
3 PLANERAD MARKANVÄNDNING OCH SKÖTSEL	12
3.1 Övergripande bevarandemål	12
3.2 Generella åtgärder	13
3.2 Skötselområden	13
4 MÅL OCH ÅTGÄRDER FÖR SKÖTSELOMRÅDEN	13
4.1 Skötselområde Naturskogsliknande ädellövskog cirka 1,3 hektar	13
4.1.1 Beskrivning	13
4.1.2 Bevarandemål	13
4.1.3 Skötselåtgärder	14
4.2 Skötselområde Ädellövskog som ska övergå till naturskogsliknande ädellövskog cirka 60,8 hektar	14
4.2.1 Beskrivning	14
4.2.2 Bevarandemål	15
4.2.3 Restaureringsåtgärder	15
4.3 Skötselområde Ädellövskog – Restaurering varav gran, som ska övergå till naturskogsliknande ädellövskog, cirka 7,4 hektar	16
4.3.1 Beskrivning	16
4.3.2 Bevarandemål	16
4.3.3 Restaureringsåtgärder	16
4.4 Skötselområde Lövsumpskogar inklusive del av Vramsån cirka 14 hektar, varav Vramsån cirka 0,9 hektar	17
4.4.1 Beskrivning	17
4.4.2 Bevarandemål	17
4.4.3 Skötselåtgärder	18
5 FRILUFTSLIV OCH TURISM	18
5.1 Allmän inledning	18
5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns	18
5.3 Information	18
5.4 Parkering	18
5.5 Vandringsleder	18
5.6 Renhållning och sanitära anordningar	18
6 KONSEKVENSER AV KLIMATFÖRÄNDRINGARNA	18
7 JAKT	19
8 TILLSYN	19

9 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	19
9.1 Uppföljning av skötselmål	19
9.2 Dokumentation av skötselåtgärder	19
9.3 Uppföljning av kostnader	19
10 REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN	19
11 KOSTNADER OCH FINANSIERING	19
11.1 Ekonomisk utredning	19
11.2 Finansiering av förvaltningen	19
12 PRIORITERING AV ÅTGÄRDER	20
13 RÖDLISTADE ARTER ENLIGT ARTDATABANKEN 2010	20
14 KÄLLOR	21
14.1 Litteratur	21
14.2 Kartor	21

BILAGA

- 1. Skötselområden och anläggningar**
- 2. Målbild**
- 3. Markåtkomst**

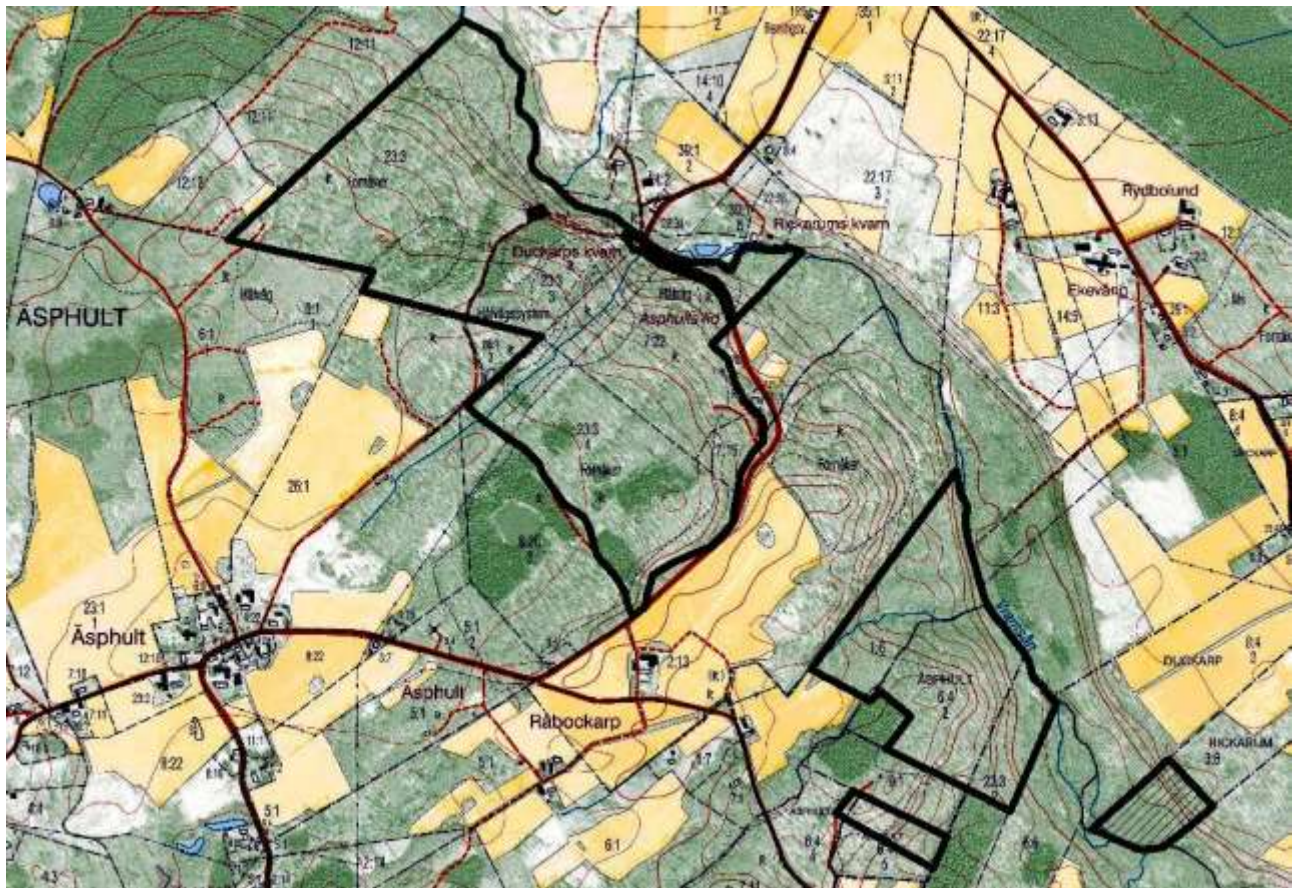
1 Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla ett ädellövskogsområde, främst bestående av bok, ek och hassel, där mängden död och döende ved är stor. Bevara, restaurera och underlätta etablering för de arter, i synnerhet hotade arter, som är beroende av ädellövskog. Bevara och restaurera den synnerligen värdefulla Vramsån. Främja det rörliga friluftslivet, utan att det påverkar områdets natur- och kulturvärden negativt.

Syftet nås genom att:

- Bevara, restaurera och utveckla en flerskiktad ädellövskog, med inslag av luckor och gläntor,
- Bevara och utveckla lövskogen med avseende på ålders- och artmässig variation och förekomst av död och döende ved av olika arter, stadier och grovlekar,
- Ej transportera ut någon form av lövved,
- Avverka förekommande granar,
- Bevara och utveckla områdets lövsumpskogar,
- Bevara och restaurera Vramsån, genom att bl.a. restaurera och nyskapa bottnar, undersöka möjligheterna att ompröva dikningsföretag, skapa död ved i och i direkt anslutning till ån,
- Lägga igen avvattande dike i skogen,
- Bevara, restaurera och utveckla de faunistiska, floristiska och mykologiska värdena inom området,
- Gynna de i området förekommande rödlistade arterna,
- Inplantera för området lämpliga rödlistade arter, som är kopplade till ädellöv- eller lövsumpskog eller vattendrag,
- Ta bort eventuellt främmande arter av träd och buskar,
- Undvika markskador,
- Hålla delar av området tillgängligt för allmänhetens friluftsliv genom att anlägga ex. leder,

Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av området.

Naturreseptatet begränsas av mitten av svart heldragen linje. Utvidgningen är skrafferad. Skala 1:10.000

2 Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

Namn	Råbockarp
Objektnummer	1010387
Skyddsform	Naturreservat
Beslutsdatum	2015-05-28
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen Skåne
Internationella åtaganden	Natura 2000 SCI område, Vramsån
Län	Skåne
Kommun	Kristianstad
Församling/socken	Äsphult
Biogeografisk region	Kontinental
Läge	Cirka 21,5 km väst, sydväst om Kristianstad
Kartblad	Topografiska kartan: 3D SO Kristianstad Ekonomiska kartan: 3D 1f
Gränser	Området är markerat med heldragna linjer på kartan på sidan 6.
Koordinater	X 426271, Y 6204858 (SWEREF 99)
Fastigheter och markägare	Äsphult 7:15, 7:22 och på del av fastigheterna Råbockarp 1:6, Äsphult 6:4 och 23:3 samt del av samfälligheterna Brostorp S:1 och Äsphult S:4 Naturvårdsverket och enskilda
Servitut och nyttjanderätter	Servitut och nyttjanderätterna bifogas till denna skötselplan.
Arealer	Totalt 83,7 hektar Land 82,8 hektar, vatten 0,9 hektar
Markslag	Naturskogsläk ädellövskog 1,3 hektar Ädellövskog 60,9 hektar Restaureringsmark ädellövskog 7,5 hektar Lövsumpskog 14 hektar, varav Vramsån 0,9 hektar

2.2 Markhistorisk beskrivning och nuvarande markanvändning

Beskrivning av historisk och nuvarande markanvändning

Råbockarp ligger i sydvästra delen av Kristianstads kommun, mellan Rickarum och Äsphult kyrka. Området karaktäriseras av Linderödsåsens nordsluttning ner mot Vramsån. Området är bevuxet med ädellövskog med inslag av granplanteringar. Längs med bäckdrag utför sluttningen och längs med

Vramsån växer ädel- och lövsumpskogar. Produktivt skogbruk har präglat skogen tills helt nyligen, då området antingen har förvärvats eller inträngsersättning har utgått.

Beskrivningen till laga skifte 1824 tyder på ett öppet landskap som nyttjades framförallt för bete. De rikare markerna nyttjades för slätter. Mot bakgrund av antalet rödlistade lavar som lever på träd och svampar som lever i skogliga miljöer bör det trots allt funnits tämligen mycket träd i området som har kunnat bära dessa arter under den "extremöppna fasen" i områdets historia.

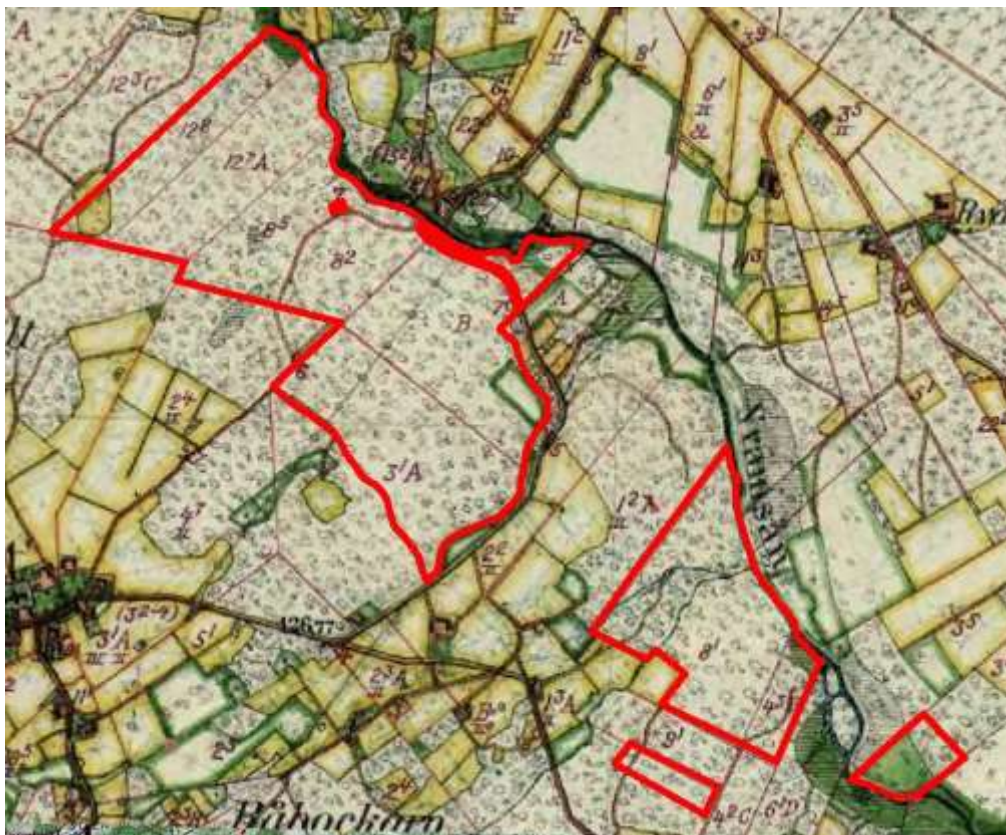

I beskrivningen till laga skiftes kartan från år 1824 omnämns den större delen av område som "afrösningsskiftet" (ihopsamlad sten, marken är afrösad). Namn som Långalycke, allmänning och långa ängar (dagens lövsumpskogsdråg) omnämns.

Markerna var troligen redan stadda i igenväxning, för 40 år senare, år 1865 utgjordes merparten av marken av ädellövskog. Ädellövskogen var troligen som mest vidsträckt åren kring 1926-34 när den häradsekonomiska kartan togs fram. På denna tiden nyttjades fortfarande vissa partier som sidvallsäng, längs med Vramsån.

Generalstabskartan från år 1865.

Häradsekonomska kartan från 1926-34 visar på en utbredd ädellövskog. Notera att dagens lövsumpskog längst i öster (Rickarum 3:8) då nyttjades som slåttermark.

Flygbild från år 1947. Delar av ädellövs skogen har ersatts med gran.

Ortofoto från år 2014. Bilden är tagen precis innan granavverkningen inleddes.

2.3 Områdets bevarandevärden

- **Riksidntresse enligt 3 kap 6 § MB naturvård:** Området utgör i sin helhet av riksidntresse för naturvården (N61, Linderödsåsens nordslutning). Ädellövskogsklädd näringsrik nordostslutning med goda fuktighetsförhållanden av horsten Linderödsåsen. Rik förekomst av mollusker. Rik skalbaggsfauna. Vramsån är mycket artrika vad gäller fisk, 32 olika arter med bl.a. grönling och faren. I Vramsån förekommer även bestånd av flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla.
- **Natura 2000 SCI område:** omfattar Natura 2000 SCI området Vramsån med skyddszon, SE0420310, som utpekats av EU enligt Art och habitatdirektivet.
- **Nationellt särskilt värdefullt vatten:** Vramsån (M 2308) har i den nationella strategin för skydd av värdefulla vattenmiljöer utpekats som nationellt särskilt värdefullt vatten. Ån har blockrika sträckor och forsar. Biflödena är naturliga skogsbäckar med potentiella öringbottnar. Synnerligen artrik bottenfauna med stort antal sällsynta arter. Vramsån är en av Europas finaste lokaler med stormusslor (7 arter) däribland flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla.
- **Befintliga och angränsande naturreservat:** Cirka 1 km nedströms ligger naturreservatet Olarp som är 45,11 hektar och utgörs i huvudsak av ädellövskog, ädellöv- och lövsumpskog samt Vramsån.
- **Strandskyddat område enligt 7 kap 13-18 §§ MB:** Ett utökat strandskydd gäller med 300 meter ifrån Vramsån.
- **Biosfärområde Kristianstad vattenrike:** Natura 2000 området utgör ett kärnområde resterande delar är utpekade som ett buffertområde.
- **Fornlämningar:** I området finns fem områden med flera 100-tals röjningsrösen, ett antal oregelbundna odlingsytor och terrasskanter (från bronsåldern-nyare tid) samt 10 hålvägar, varav den längsta är 420 meter (från järnåldern-nyare tid).
- **Hotade arter:** Inom Råbockarp finns bl.a. växterna skogssvingel *Drymochloa sylvatica* (VU), bokarv *Stellaria neglecta* (VU), hålnunneört *Corydalis cava* (NT) och de hotade lavarna bokvårtlav *Pyrenula nitida* (NT), ädellav (VU), rosa lundlav (NT). I området finns även ett av Skånes största bestånd av lunglav *Lobaria pulmonaria* (NT) som växer på ett 30-tal lönnar. Det finns även rikligt med olika rödlistade svampar som hasseldyna *Hypoxylon howeanum* (NT), bokspindling *Cortinarius anserinus* (NT), oxtungsvamp *Fistulina hepatica* (NT), långgömming *Bombardia bombardia* (NT), bronssopp *Boletus appendiculatus* (NT), jättespindling *Cortinarius praestans* (NT), lundvaxskivling *Hygrophorus nemoreus* (NT) och schalakansvaxskivling *Hygrocybe punicea* (NT), samt flodpärlmussla (EN), *Margaritifera margaritifera* och tjockskalig målarmussla *Unio crassus* (EN).
- **Länets naturvårdsprogram:** Vramsån och de fuktigare områdena i anslutning till denna utgör Klass 1. (klass 1 utgör särskilt höga naturvärden och klass 3 höga naturvärden).
- **Skogsstrategin:** Råbockarp omfattas av skogsstrategin och utgör en värdekärna (Duckarp-Råbockarp).
- **Nyckelbiotoper:** Skogsstyrelsen har i området utpekat 8 stycken nyckelbiotoper bestående av två områden med ädelnatturskog (2,3 och 2,1 hektar stora), två områden med örtrika bäckdråg (2,1 och 0,4 hektar stora), ett område med ädellövskog 0,9 hektar, en rasbrant 0,6 hektar och 0,1 hektar lövängsrest av som fortsätter med 0,7 hektar utanför området. Vidare angränsar naturreservatet till en strandskog på cirka 2,1 hektar och en ädellövnatturskog på 0,9 hektar.
- **Naturvärden:** Skogsstyrelsen har i området utpekat 5 stycken naturvärden, 2 områden bestående av åmiljö (0,6 och 0,4 hektar), en lövskog på 0,7 hektar, 0,1 hektar brant som

fortsätter med 0,1 hektar utanför området. 0,5 hektar strandskog som fortsätter med 3,8 hektar utanför området.

- **Sumpskogar:** Inom Råbockarp har Skogsstyrelsen utpekat ett sumpskogsområde på cirka 0,5 hektar, vilket fortsätter utanför området med ytterligare 3,8 hektar. Vidare angränsar Råbockarp till ytterligare en sumpskog på cirka 0,5 hektar.
- **Dikningsföretag:** Vramsån längs med den östra delen av naturreservatet omfattas av dikningsföretag.
- **Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas:** kungsfiskare *Alcedo atthis* (A229) födosökande, röd glada, *Milvus milvus* (A074) födosökande

2.3.1 Geovetenskapliga bevarandevärden

Branten och Vramsåns dalgång vid Råbockarp utgör ett av få ställen i Skåne där det finns möjlighet att studera den geomorfologiska kopplingen mellan prekambriskt urberg och yngre sedimentär berggrund i Vramsåns dalgång. Branten är skapad av en tydlig förkastnings- och sprickzon som löper utmed Linderödsåsens nordöstra begränsning. Förkastningszonen bildades under yngre krittid och härrör till de storskaliga tektoniska händelserna som påverkade Skåne i samband med att Alperna bildades i södra Europa för cirka 70 miljoner år sedan. I området finns ett flertal hållblottningar av den prekambrisk berggrunden, gnejs med aplit och cirka 900 miljoner år gammal hyperitdiabas. Diabasgångarna bidrar till den näringsrika miljön för vegetationen. Linderödsåsen har utgjort en tydlig stötsida för den eller de inlandsisar som har drumliniserat landskapet från nordost mot sydväst. Moränterrängen visar strömlinjeformade läsidesbildningar. Vramsåns dalgång är djupt nederoderad i morän genom en dränering av isens smältvatten mot sydost. Längs detta dräneringsstråk finns också utefter Linderödsåsens sluttning osammanhängande isälvsavlagringar, från Storåkar i nordväst till Brostorp och vidare mot sydost. En av dessa isälvsavlagringar finns delvis inom naturreservatet. Isälvsavlagringen verkar också fått bidrag av smältvatten som runnit ner mot dalgången från dödis uppe på Linderödsåsen. Berggrunden är överlagrad med morän med undantag av någon mindre isälvsavlagring som uppstått när inlandsisen avsmälte mot sydost. Höjden över havet är från cirka 75 meter till 135 meter.

2.3.2 Biologiska bevarandevärden

Linderödsåsen nordsluttning hyser stora biologiska värden vilket beror på en kombination av faktorer. Ett av de viktigaste faktorerna är de mikroklimatiska betingelserna på grund av att vatten hela tiden rör sig i sluttningarna och på många ställen bildas små bäckar. Detta ger ett klimat med hög och jämn fuktighet, som har bidragit till att flera västliga arter framför allt mossor och lavar finns på Linderödsåsen. En annan faktor är att flera områden inte har avverkats utan man har på många ställen låtit skogen närmast ån vara och fått utvecklas mer eller mindre fritt.

Råbockarp består i de nordvästra delarna främst av bokskog. Områdesvis är bokskogen treskiktad. Generellt är mängden död och döende ved mycket låg. I de sydöstra delarna ökar inslaget av ek, avenbok, lind, lönn och hassel markant. Utför sluttningen rinner flera bäckar, både av tillfällig karaktär och permanenta i vilka näckmossa växer. I anslutning till Vramsån breder klibbal med inslag av ask och hägg ut sig. Det är längs med Vramsån de högsta biologiska värdena finns då skogsbruket har varit betydligt sparsammare här. Områdesvis är mängden död ved betydligt högre här än i området

som helhet. Markförhållandena varierar mellan fattigare (vitsippedominerade) och rikare områden (skogsbingel- och ekbräkendominerade med inslag av gulplister och tandrot).

Råbockarp omfattar delar av Vramsån som är Europas finaste lokal med stormusslor (7 arter) däribland flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla som är en Natura 2000 art. Vramsån i naturreservatet består främst av långa fina strömsträckor med forsar och lugnare partier. Ån består av flera större och mindre kvill. Mängden död ved i och i direkt anslutning till ån är bitvis mycket riklig. Kungsfiskare finns och häckar troligen i anslutning till ån.

2.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Marken i naturreservatet har nyttjats av människan under lång tid. Stora delar av området utgör fossil åkermark, här finns 100-tals odlingsrösen från bronsåldern-nyare tid. I Sluttningen ner mot Vramsån finns flera hålvägar, flera av dem flera hundra meter långa. På laga skifteskartan från år 1834 domineras marken av ängsmark och allmänningar (utmark). På generalstabskartan från 1864 hade ädellövskogen börjat sluta sig i området, vilket den har fortsatt med att göra därefter.

2.3.4 Intressen för friluftslivet

Området synes i dagsläget inte nyttjas särskilt frekvent av friluftslivet.

3 Planerad markanvändning och skötsel

3.1 Övergripande bevarandemål

Bevarandemålen är långsiktiga och det som gäller när området har gynnsam bevarandestatus. Det är viktigt att påpeka att de måste revideras allt eftersom ny kunskap kommer fram.

Bevarandemålen är angivna för respektive skötselområde nedan:

Ett övergripande bevarandemål för typiska arter i området är:

- Artrikedomen och arttätheten i områdets befintliga habitat ska bevaras och utvecklas.
- Förekomsten av rödlistade växt- och djurarter, som är knutna till området, ska bevaras och utvecklas, så att de kan förnyra sig i långsiktigt livskraftiga populationer.

3.2 Generella åtgärder

- Successiv omföring av granplantager och kalhyggen till flerskiktad ädellövskog som är rik på grova träd och död ved i bl.a. form av stående träd, högstubbar och lågor.
- Successiv gallring i befintlig ädellövskog i syfte att skapa en flerskiktad ädellövskog som är rik på grova träd och död ved bl.a. i form av stående träd, högstubbar och lågor, både solbelysta och skuggade. Höga grova solbelysta högstubbar har bäst förutsättning för att hysa flest rödlistade arter. Skapa röthål.
- Skapa undertryckta, senvuxna träd i synnerhet bokar.
- Plantering av ek, avenbok och asp, kräver troligen inhängning mot vilt.
- Gynna högrötsvegetation som älgört etc utmed fuktdråg.
- Underhåll av anläggningar för det rörliga friluftslivet.

3.3 Skötselområden

Naturreservatet består av 4 stycken skötselområden.

4 Mål och åtgärder för skötselområden

4.1 Skötselområde Naturskogslignade ädellövskog cirka 1,3 hektar

4.1.1 Beskrivning:

Området består främst av bokskog med inslag av ek och lönn som växer i branten ner mot Vramsån. Fältskiktet utgörs av mer näringskrävande arter som gulplister och myskmadra. Mängden död ved är låg. I jämförelse med europiska naturskogar är mängden död ved mycket låg. Naturskogarna har kring 100-130 kbm död ved/ha. Tillskottet bedöms generellt i hela området till cirka 7,5 m³/sk per ha och år.

4.1.2 Bevarandemål:

- Flerskiktad naturskogslignande ädellövskog bestående av främst av bok, ek, lönn, avenbok, lind och hassel med inslag av lönn, björk och fågelbär.
- I de ekdominerade delarna ska det finnas rikligt med välmående hassel,
- Antalet grova träd bör vara minst 20 per hektar.
- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig, ett riktvärde bör vara minst 40 kbm/ha. Nyskapandet av död ved bör ligga kring 1-2 kbm/ha och år.
- Gran ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Området får vara mycket svårframkomligt, med undantag där framtida leder går.
- Skogsduva bör häcka årligen i området.

Ett av få träd i Råbockarp med tickor

Lodyta med många hotade kryptogamer

Bevarandemålet är till stora delar redan uppnått, med undantag av mängden död och döende ved.

4.1.3 Skötselåtgärder:

- Generellt sett inga. Inledningsvis behöver mängden död och döende ved öka. Vid behov därefter får röjning, avverkning och ringbarkning ske för att kunna uppnå bevarandemålen. Avverkningarna ska spridas i tid för att kontinuerligt skapa ny död ved, då bokved bryts ner på cirka 20 år. Allt avverkat material ska lämnas kvar i naturreservatet.
- Inplantering av arter som lever i andra naturskogsliknade ädellövskogar i Södra Sverige får ske.

4.2 Skötselområde Ädellövskog som ska övergå till naturskogsliknade ädellövskog cirka 61,5 hektar

4.2.1 Beskrivning:

Sammanhängande ädellövskogsområden med en historik av produktionsskog. Delar av skogen är cirka 160 år gammal. Merparten är mellan 80-120 år gammal. I nordvästra delen dominerar bok med inslag av ek, lönn, hassel och lind. I sydöstra delen dominerar också bok med ett mycket betydande inslag av ek, avenbok, lönn, lind, björk och hassel. Fältskiktet är främst av fattigare karaktär som domineras av vitsippor och kruståtel. Områdesvis är fältskiktet av rikare karaktär med gulplister, lundslok och tandrot. Mossorna på blocken domineras av stor kvastmossa och cypressfläta. Flera bäckar, varav några av mer tillfällig karaktär rinner nedför sluttningen. Bäckarna ger upphov till en högre luftfuktighet, flera olika arter levermossor finns på block i anslutning till dessa bäckar.

Gallrad produktionsbokskog som saknar död ved och i princip andra trädslag än bok

4.2.2 Bevarandemål:

- Flerskiktad naturskogsliknande ädellövskog bestående av främst av bok, ek, lönn, avenbok, lind och hassel med inslag av lönn, björk och fågelbär.
- I de ekdominerade delarna ska det finnas rikligt med välmående hassel,
- Antalet grova träd bör vara minst 20 per hektar.

- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig, ett riktvärde bör vara minst 40 kbm/ha. Tillförseln av död ved bör ligga kring 1-2 kbm/ha och år.
- Gran ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Området får vara mycket svårframkomligt, med undantag där framtida leder går.
- Skogsduva bör häcka årligen i området.

Bevarandemålet bedöms vara uppnått om cirka 50 år.

4.2.3 Restaureringsåtgärder:

- Avverkning av förekommande granar, om uttag är möjligt, utan att markskador uppstår får den saluföras.
- Røjning i uppkommande boksly, prioritera andra ädla lövträd före bok vid røjning.
- Återkommande røjningar, gallringar och avverkningar i syfte att uppnå bevarandemålet.
- Vid behov får inhjängning ske för att hålla vilt ute och trygga skogens återväxt.
- Stödplantering av främst lönn, fågelbär, avenbok och hassel bör ske.
- Luckor bör skapas som är så pass stora att förnygring av framförallt ek kan ske. Troligen behövs stödsådd ske. Lokalt frö och plantmaterial ska användas.
- Nyskapa cirka 1-2 kbm död och döende ved /ha och år.

När restaureringen är genomförd övergår området till skötselområdet naturskogsliknande ädellövskog.

4.3 Skötselområde Ädellövskog – Restaurering varav gran, som ska övergå till naturskogsliknande ädellövskog cirka 7,4 hektar

4.3.1 Beskrivning:

Skötselområdet består av fem mindre granplanteringar av olika ålder. Skötselområdet ska på sikt uppgå i skötselområde naturskogsliknande ädellövskog. Avverkningen av gran påbörjades år 2014.

Det stora granbeståndet som behöver tas ned

Gransanserat område 2014

4.3.2 Bevarandemål:

- Samma som för naturskogsliknande ädellövskog, men med undantag att mängden björk och rönn får vara hög under restaureringsfasen.

Bevarandemålet bedöms kunna vara uppnått om cirka 150 år.

4.3.3 Restaureringsåtgärder:

- Befintliga granproduktionsskogsmarker ska omföras till ädellövskog under en 10-års period. Bestånden bedöms ha uppkommit i avverkningsmogen ålder.
- Om lövträd förekommer inom produktionsskogsmarkerna ska dessa träd värnas och framröjas.
- All avverkad gran får saluföras.
- Bränning i syfte att vitalisera marken efter slutavverkningen får ske.
- Skogsmaskiner får ej skada kulturlämningar, ex röjningsrösen. Markskador i övrigt ska begränsas så långt möjligt. Förekommande bäckar får ej köras sönder.
- Stöd plantering av ek, avenbok och asp, vilket troligen kräver inhängning mot vilt.
- Kontinuerlig röjning i det uppväxande trädbeståndet. Ek och andra lövträd ska prioriteras framför bok, som pga befintliga fröträd annars kommer att överta fullständigt.
- Fortsatt avverkning av uppkommande granar och lärkar samt eventuella främmande trädslag.

4.4 Skötselområde Lövsumpskogar inklusive del av Vramsån cirka 16,2 hektar, varav Vramsån cirka 0,9 hektar

4.4.1 Beskrivning:

Lövsumpskog främst bestående av klibbal med inslag av ask, björk och hägg i anslutning till Vramsån och längs med bäckar och fuktdrag utmed nordslutningen. Gränserna gentemot skötselområde ädellövskog är tämligen flytande då små grupper med lövsumpskog finns insprängt i ädellövskogen. Mängden död ved är områdesvis mycket hög, varav flera stockar ligger i vattnet. För den biologiska mångfalden är detta mycket bra. Kungsfiskare födosöker och häckar ev i området. Delar av Vramsån (på en total sträcka av cirka 1970 meter) ingår i naturreservatet. Vramsån är Europas finaste lokal med stormusslor (7 arter) däribland flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla. Vramsån har till större delen ett strömmande och forsande vatten inom naturreservatet, men även lugnare partier. Två äldre, ur drift tagna, kvarnanläggningar finns, Duckarps- och Rickarums kvarn. Det bör utredas huruvida biotopförbättrande åtgärder är genomförbara här. Naturreservatets föreskrifter gäller ej underhåll av lagakraftvunna dikningsföretag och vattendomar.

4.4.2 Bevarandemål:

- Flerskiktad lövsumpskog bestående av främst klibbal och ask med inslag av hägg och björk.
- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig, ett riktvärde bör vara minst 40 kbm/ha. Tillförseln av död ved bör ligga kring 1-2 kbm/ha och år.
- Gran ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Området får vara mycket svårframkomligt, med undantag där de framtida lederna går.
- Vramsån ska behålla sin höga grad av naturlighet.
- Bibehålla och förbättra möjligheterna för musslor.

Bevarandemålet är till stora delar redan uppnått.

Duckarps kvarn

Lövsumpskog längs med Vramsån

4.4.3 Skötselåtgärder:

- Rövning och avverkning för att kunna uppnå bevarandemålen. Avverkningarna ska spridas i tid för att kontinuerligt skapa ny död ved. Allt avverkat material ska lämnas kvar i naturreservatet.
- Avverkning av eventuellt inkomna granar, vilken ska lämnas som död ved.
- Inplantering av arter som lever i lövsumpskogar i Södra Sverige får ske.
- Vid behov får utsättning av musslor ske.
- Naturreservatet utgör inget hinder för framtida restaurering av Vramsån, som bl.a. kan innebära återutläggning av block, bottenmaterial, stockar etc.

5 Friluftsliv och turism

5.1 Allmän inledning

Området har en potential att nyttjas mer för rekreation och naturstudier. I dagsläget väljer länsstyrelsen, mot bakgrund av de från Naturvårdsverket tilldelade resurserna, att inte prioritera att göra området tillgängligt. Det föreligger inga hinder att i framtiden göra delar av området tillgängligt. Anläggande av parkeringsplats bör prioriteras i detta arbete.

5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

5.3 Information

En informationstavla ska uppsättas vid parkeringsplatsen vid X426010 6204560.

5.4 Parkering

En parkering för 2-3 bilar bör anläggas efter att granplanteringen tagits ner på Naturvårdsverkets fastighet Äsphult 23:3 vid X426010 6204560. Eventuell kan bom behövas sättas upp efter parkeringen för att begränsa möjligheterna att köra vidare in i området. Servitut behöver troligen ordnas för nyttjande av de cirka 100 meter på befintlig skogsbilväg som delas mellan enskild och Naturvårdsverket.

5.5 Vandringsleder

Råbockarp bjuder generellt på fina strövmöjligheter. Det finns i dagsläget inga markerade leder i området. Förslag på vandringsled finns på bilaga 2 Målbild. Vandringsleden är cirka 1900 meter lång, varav cirka 1040 meter går på befintlig samfärdig väg. Nyanläggning skulle omfatta cirka 860 meter.

5.6 Renhållning och sanitära anordningar

Eftersom besökare till naturreservatet bedöms främst bestå av närboenden synes det inte föreligga något behov av soptunnor eller andra sanitära anordningar. Om naturreservatet skulle bli välbesökt bör detta omprövas.

6 Konsekvenser av klimatförändringarna

Den prognostiserade ökade nederbörds mängden (15%) framförallt vintertid, kan komma att gynna utvecklingen av lövsumpskogarna i området. De befarade torrare somrarna kan dock motverka denna utveckling. Bockskogen kan komma att gynnas genom ett varmare klimat, men träd och fältskikt kan likväl drabbas av omfattande torkskador med artförsvinnande som följd. Ett varmare klimat kommer att gynna spridning av invasiva arter till naturreservatet som slår ut den inhemska floran och faunan.

7 Jakt

Föreskrifterna C4 och C6 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagsstiftningens bestämmelser.

8 Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för området.

9 Dokumentation och uppföljning

9.1 Uppföljning av skötsel mål

Vart 10:e år:

Översyn av gränsmarkeringen.

Tillse att det inte förekommer invasiva träd- och buskarter inom naturreservatet.

Följa upp bevarandemålen.

En gång per år:

Att skyltarna är hela och rena samt aktuella.

Tillse att av förvaltaren anlagd parkeringsplats, leder och anordningar uppfyller sitt syfte.

9.2 Dokumentation av skötselåtgärder

Uppsättning och underhåll av gränsmarkering och skyltar.

Dokumentation ska ske av skötselåtgärder inom respektive skötselområde.

Iordningsställd och underhåll av eventuella anläggningar och leder.

9.3 Uppföljning av kostnader

Förvaltaren ansvarar för detta.

10 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer för hävden. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall ses över om uppföljningen av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

11 Kostnader och finansiering

11.1 Ekonomisk utredning

Förvaltaren gör en ekonomisk utredning avseende kostnader och intäkter för förvaltningen.

11.2 Finansiering av förvaltningen

Förvaltaren ansvarar för (ev. bekostar):

- upprättande och revidering av skötselplan,
- utmärkning och underhåll av naturreservatets gränsutmärkning,
- tillverkning och underhåll av informationsskylt (1 styck),
- genomförande av skötselområdenas mål,
- nyanläggning och underhåll av parkeringsplats och cirka 860 meter vandringsled,
- uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder,
- tillsyn av naturreservatet,

Förvaltaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter.

Finansiering av åtgärder där ansvarig ej ännu utsetts

- Åtgärdande av vandringshinder.

12 Prioritering av åtgärder

1. Utmärkning av naturreservatets gränser.
2. Uppsättning av informationsskylt.
3. Skapande av mer död och döende ved.
4. Omförning av barrplanteringar till ädellöv.
5. Åtgärdande av vandringshinder.
6. Anläggande av parkering, bänkar och bord samt vandringsled

13 Rödlistade arter enligt Artdatabanken 2010

RE	CR	EN	VU	NT	LC
Nationellt utdöd	Akut hotad	Starkt hotad	Sårbar	Nära hotad	Livskraftig
Art			Kategori	Funnen år	
Fåglar:					
Kungsfiskare, <i>Alcedo atthis</i>			VU	2014	
Växter:					
Ask, <i>fraxinus exelsius</i>			VU	2014	
Skogssvingel <i>Drymochloa sylvatica</i>			VU	2014	
Bokarv <i>Stellaria neglecta</i>			VU		
Hålnunneört <i>Corydalis cava</i>			NT		
Lavar:					
Ädellav			VU	2001	
Bokvårtlav, <i>Pyrenula nitida</i>			NT	2001	
Lunglav			NT	2001	
Rosa lundlav			NT	2001	
Svampar:					
Hasseldyna <i>Hypoxylon howeanum</i>			NT		
Bokspindling <i>Cortinarius anserinus</i>			NT		
Oxtungsvamp <i>Fistulina hepatica</i>			NT		
Långgömming <i>Bombardia bombardia</i>			NT		
Bronssopp <i>Boletus appendiculatus</i>			NT		
Jättespindling <i>Cortinarius praestans</i>			NT		
Lundvaxskivling <i>Hygrophorus nemoreus</i>			NT		
Schalakansvaxskivling <i>Hygrocybe punicea</i>			NT		
Blötdjur:					
Flodpärlmussla, <i>Margaritifera margaritifera</i>			EN	2013	
Tjockskalig målarmussla <i>Unio crassus</i>			EN	2013	

Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas:

art	kod	förekomstform
Röd glada, <i>Milvus milvus</i>	(A074)	födosökande, troligen häckande
Kungsfiskare, <i>Alcedo atthis</i>	(A229)	födosökande, möjligen häckande
Spillkråka, <i>Dryocopus martius</i>	(A236)	födosökande (främst vintertid)

14 Källor

14.1 Litteratur

- Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län, Länsstyrelsen i Skåne län, rapport 2006:14

- Fakta skog 1, 2008, SLU, Gunnar Isacson, Jörg Brunet
- Fakta skog 12, 2008 SLU, Örjan Fritz
- Artportalen www.artportalen.se
- Artdatabankens artfaktablad <http://www.artdata.slu.se>
- Kulturmiljöprogram för Skåne, Kulturmiljöprogram för Skåne 2006, Länsstyrelsen i Skåne län
- Värdeutlåtanden 2010, Värderingsbyrån
- Inventering av lavar och mossor på Linderödsåsen, 2001, Ulf Arup, AREK Biokonsult HB

14.2 Kartor

- Laga skifte 1824, Äsphults socken nr 1-11 12, Lantmäteristyrelsens arkiv
- Laga skifte 1835, Äsphults socken Råbockarp nr 1-2, Lantmäteristyrelsens arkiv
- Generalstabskartan, 1865, Lund J243-5-1, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Häradsekonomiska kartan, 1926-34, Linderöd J112-3-66, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Flygbild från 1940, Lunds universitet
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet. © Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

BILAGA 1 Skötselområden och anläggningar

Skötselområden

- Naturskogsliknande ädellövskog
- Ädellövskog
- Restaureringsmark
- Lövsumpskog inklusive Vramsån

Anläggningar

- Informationsskylt
- Vandringssled
- Parkering

Skala 1:12 000

0 250 500 1 000 Meter

BILAGA 2 Målbild

Naturreservatsgräns

Skötselområden

Naturskogsliknande ädellövskog

Lövsumpskog inklusive Vramsån

Anläggningar

Informationsskylt

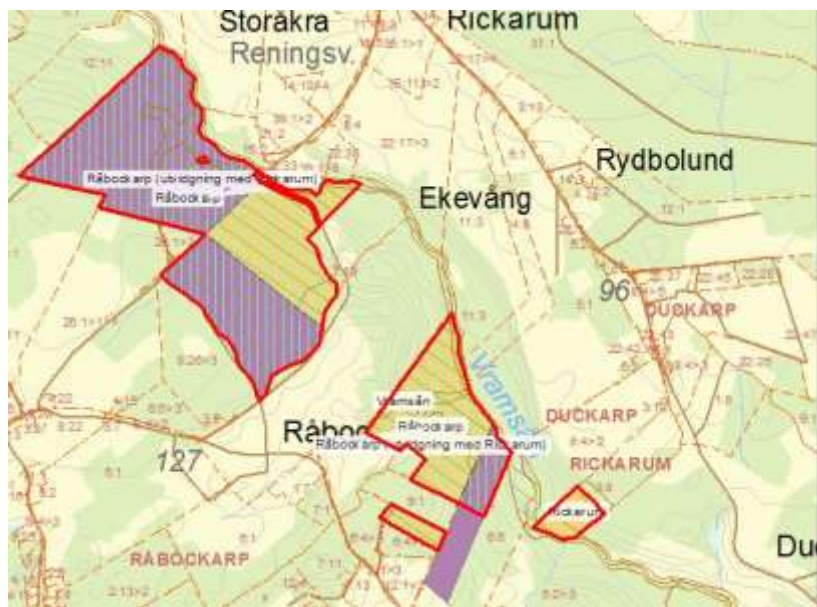
Vandringssled

Parkering

Skala 1:12 000

0 250 500 1 000 Meter

BILAGA 3 Markåtkomst

- ☒ FIDOS
  - ☐ Naturvårdsavtal
  - ☐ Servitut
  - ☐ Nyttjanderätter, byggnad
  - ☐ Nyttjanderätter, typ
  - ☐ Nyttjanderätter, jakt
  - ☒ FIDOS fastigheter (NV's relation)
    - ☒ Avyttring pågå
    - ☒ Förvärv pågå
    - ☐ Söld
    - ☐ Ägd
  - ☐ Bidrag (status NV)
  - ☐ Årlig ersättning (status NV)
  - ☒ Inträng (status NV)
    - ☒ Domstolsbeslut
    - ☒ Frivillig överenskommelse
- ☐ Övriga markreglerande bestämmelser, gällande
  - ☐ Skydd
  - ☐ Planeringsunderlag
  - ☐ Naturtypskartering
  - ☐ Naturtypskarta basinventeringen
  - ☐ Basinventering flygbildstolkning
  - ☐ Fältinventering
  - ☐ Fjärranalyskartering
  - ☐ KNN
  - ☐ Marina underlag

Naturreservatet Råbockarp i Kristianstads kommun består främst av ädellövsog och lövsumpskogar längs med den biologiskt värdefulla Vramsån. Området har stor betydelse för hotade arters långsiktiga överlevnad.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturresevat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med resevatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller också information om friluftsliv, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL REGERINGEN

Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till Regeringen, Miljödepartementet. **Överklagandet skall dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, 205 15 Malmö.**

Av överklagandet skall framgå vilket beslut Ni överklagar (ange diarienummer) och hur Ni vill att beslutet skall ändras. Ni bör också tala om varför Ni anser att beslutet skall ändras.

Skrivelsen skall undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning så bör Ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande **senast den 26 juni 2015** annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver Ni veta mer om hur Ni skall göra kan Ni kontakta Länsstyrelsen, tel 010-224 10 00 (växel).